

De staatssecretaris Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdbescherming

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
18 juni 2025

Onze referentie
6486929

nota

Beslisnota kabinetsreactie op het rapport 'Erfenis van onrecht' van de Commissie Toeslagen en Uithuisplaatsingen en de rapporten van Jeugdzorg Nederland, Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtspraak.

1. Onderwerp

Kabinetsreactie op het rapport 'Erfenis van onrecht' van de Commissie Toeslagen en Uithuisplaatsingen en de rapporten van Jeugdzorg Nederland, Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtspraak.

2. Aanleiding

Op 27 maart 2025 heeft de Commissie Toeslagen en Uithuisplaatsingen (Commissie Hamer) u het rapport 'Erfenis van onrecht' aangeboden. De Commissie Hamer is onder voorzitterschap van mevrouw Mariëtte Hamer in 2023 ingesteld door de toenmalige Minister voor Rechtsbescherming, de Staatssecretaris Financiën - Toeslagen en Douane en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De commissie heeft onderzoek gedaan naar de samenloop van factoren die speelden bij gedupeerde gezinnen die te maken hebben gehad met een uithuisplaatsing, de effecten van deze samenloop op het leven van deze gezinnen en de rol van de overheid en overige betrokken instanties.

Met deze beleidsreactie reageert het kabinet op de bevindingen en aanbevelingen van de commissie Hamer en op het reflectieverslag van Jeugdzorg Nederland 'Jeugdbescherming als er sprake is van financiële problematiek bij ouders', de interne reflectie van de Raad voor de Kinderbescherming 'Breder kijken dan het kind' en het dossieronderzoek van de Rechtspraak 'De weging van schulden bij uithuisplaatsingen'.

3. Doel van de nota

Instemming op inhoud en verzending van de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer op het rapport 'Erfenis van onrecht' en de rapporten van Jeugdzorg Nederland, Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtspraak.

4. Geadviseerd besluit

Instemmen met:

- de voorgestelde kabinetsreactie op het rapport 'Erfenis van onrecht' en de rapporten van Jeugdzorg Nederland, Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtspraak;
- het versturen van de kabinetsreactie aan de Tweede Kamer samen met de staatssecretaris Herstel en Toeslagen en de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport.

4.1 Kernpunten uit de kabinetsreactie

- **Erkenning**

Het kabinet erkent expliciet dat kinderen die getroffen zijn door de toeslagenaffaire én een uithuisplaatsing extra zijn getroffen door een stapeling van overheidsingrepen. De vorm en inhoud van deze erkenning, inclusief excuses, worden samen met jongeren en betrokken organisaties in een zorgvuldig proces uitgewerkt.

- **Herstelmaatregelen**

Er komt extra ondersteuning voor getroffen jongeren, in aanvulling op verbetering van bestaande voorzieningen waaronder:

- o een toekomstgerichte aanpak voor onderwijs en ontwikkeling;
- o een landelijke voorziening voor mentale ondersteuning (beschikbaar in 2026);
- o een nazorgvoorziening vanaf 2027;
- o inzage in jeugdbeschermingsdossiers, met mogelijkheid tot toevoeging van een persoonlijke toelichting;
- o voortzetting van het Ondersteuningsteam;
- o met jongeren in gesprek over behoeften rechtsbijstand.

- **Structurele verbeteringen jeugdbescherming**

Het kabinet werkt aan versterking van het stelsel via onder andere:

- o Wetsvoorstel ter versterking van de rechtsbescherming binnen de jeugdbescherming (waaronder omgangsrecht en rechtsbijstand);
- o Meer aandacht voor oorzaakanalyse en financiële problematiek en zorgvuldige integrale analyses;
- o Investering in integrale gezinsaanpak via stevige lokale teams;
- o Een cultuuromslag richting meer vertrouwen, traumasensitiviteit en mensgericht werken;
- o Nader wetenschappelijk onderzoek naar legitimiteit van de overheidsingrepen in gezinnen en onderzoek rond terugplaatsing na uithuisplaatsing

4.2 Politieke context

De rapporten waarop deze kabinetsreactie betrekking heeft, gaan over de problematiek van uithuisplaatsingen in het kader van de toeslagenaffaire (UHP KOT) en over structurele knelpunten in de jeugdbescherming. De kabinetsreactie geeft een samenhangend antwoord op deze rapporten, waarin zowel ondersteuning bij herstel voor de gedupeerde (uithuisgeplaatste) jongeren als structurele versterking van de jeugdbescherming centraal staan. Dit sluit aan bij de bredere inzet van het kabinet om het vertrouwen in de overheid en de jeugdzorg te herstellen en het lerend vermogen van de overheid te verbeteren.

Zowel de gevolgen van en de afwikkeling van de toeslagenaffaire als de knelpunten rond het stelsel van jeugdzorg en jeugdbescherming staan hoog op de politieke agenda van de TK. Er is steun in de TK voor een plenair debat nog voor het zomerreces.

De brief gaat specifiek in op de motie Dijk die het kabinet vraagt om een nieuw onderzoek naar de relatie toeslagenaffaire – uithuisplaatsingen en in in dat kader

ook om herbeoordeling van lopende dossiers. Bij thema's – herbeoordeling en wetenschappelijk onderzoek – komen expliciet in de brief terug.

4.3 Krachtenveld

De kabinetsreactie is gezamenlijk opgesteld door het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Financiën en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en is afgestemd met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarnaast was er brede betrokkenheid en samenwerking met onder meer de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Jeugdzorg Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtspraak. Tot slot zijn ook ervaringsdeskundige jongeren tijdens een jongerenbijeenkomst geïnformeerd over de kabinetsreactie.

4.4 Financiële aspecten

De nieuwe beleidsmaatregelen van het ontwikkelperspectief voor getroffen jongeren en de nazorgvoorziening vanaf 2027 brengen financiële gevolgen met zich mee. Voor de voorziening rond nazorg is reeds dekking binnen de begroting van het ministerie van Financiën, voor de voorziening rond onderwijs en ontwikkeling nog niet, daarom is een financieel voorbehoud op dit punt opgenomen in de brief. Een eventuele begrotingsmutatie zal te zijner tijd via het reguliere begrotingsproces aan de Kamer worden voorgelegd, zodat de Kamer hier als onderdeel van de besluitvorming haar budgetrecht over kan uitoefenen. Beperkte financiële gevolgen van overige maatregelen zijn opgevangen binnen de bestaande kaders.

4.5 Eventuele risico's of aandachtspunten

- De verwachtingen onder jongeren zijn hoog. Hoewel de jongeren met wie we tot nu toe spraken positief waren over de koers, bestaat het risico dat de beleidsreactie door sommigen als nog onvoldoende concreet wordt ervaren. We kiezen er echter bewust voor om onderdelen samen met jongeren verder uit te werken. Juist deze gezamenlijke aanpak vraagt om ruimte in de uitwerking.
- Een groep toeslagenouders heeft recent een petitie ingediend bij de TK die vraagt om instelling van een staatscommissie rond jeugdbescherming. De beleidsreactie gaat daar niet specifiek op in. Vragen hierover zullen wellicht terugkomen in het aangekondigde plenaire debat.
- Hoewel het kabinet demissionair is en de uiteindelijke uitvoering mede afhankelijk is van de beleidsprioriteiten van een volgend kabinet, verwachten we niet dat dit het proces op dit dossier zal vertragen. De urgentie en breed gedeelde maatschappelijke en politieke aandacht maken voortgang logisch en noodzakelijk.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdbescherming

Datum
18 juni 2025

Onze referentie
6486929